

METODIKA ŠKOL ÚSPĚŠNĚ PRACUJÍCÍCH S NADANÝMI ŽÁKY

Zpracoval: Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Ústeckého kraje ve spolupráci s NPI ČR v Ústí nad Labem, Ústeckým inspektorátem ČŠI a PPP Ústeckého kraje
Verze: 02/2023

Obsah

1.	Pedagogické vedení školy	2
2.	Spolupráce aktérů školy.....	2
3.	Personální a materiální podmínky školy.....	3
3.1.	Personální podmínky	3
3.2.	Materiální podmínky.....	4
4.	Průběh výuky	4
4.1.	Metody a formy výuky – inspirativní praxe	4
4.2.	Modely výuky.....	6
5.	Situace podporující sebedůvěru žáků a jejich emoční stabilitu.....	7
6.	Identifikace nadaného žáka	7
7.	Hodnocení vzdělávacích výsledků	8
8.	Evaluační práce škol vybraných pro místa sdílení příkladů dobré praxe.....	9
9.	Zařazené školy z Ústeckého kraje	9
10.	Doporučená odborná literatura, výukové programy, hry a internetové odkazy pro podporu nadání a pomoc nadaným:.....	9
10.1.	Literatura	9
10.2.	Internetové stránky, kde se zajímají o nadané děti:	10
10.3.	Výukové programy:	10
10.4.	Hry, které pomáhají rozvíjet logické myšlení:	10
10.5.	Knihy a pracovní sešity:	11
11.	Zdroje	11

1. Pedagogické vedení školy

Znaky úspěšných škol (jedna z oblastí modelu tzv. Kvalitní školy, z něhož vycházejí kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání aplikovaná ČŠI):

- role a osoba ředitele školy: vůdčí osoba, ochránce vizí a hodnot, iniciátor změny, podpora nadaných je jedna z jeho priorit, otevřená komunikace se zaměstnanci, rodiči i žáky – přenos těchto hodnot na učitele/pedagogický sbor
- ředitel utváří pozitivní externí vztahy i v rámci komunity školy a okolí (zavádí vize)
- výborný kolektiv zaměstnanců sdílejících stejné hodnoty, komunikace směrem k zákonným zástupcům (uzavírání neformálních dohod s rodiči), zahrnuje též schopnost rozloučit se s těmi učiteli, kteří nejsou ochotni vizi a hodnoty školy sdílet – vytvoří se stabilní a fungující pedagogický sbor
- kolektivní charakter pedagogického vedení školy, který se netýká pouze osobnosti ředitele, ale i fungujícího a spolupracujícího týmu pedagogů
- dlouhodobé utváření vize a hodnot se transformují do pocitu sounáležitosti a hrdosti na svou školu
- pedagogické vedení ředitele školy v oblasti externích vztahů: setkávání s významnými osobnostmi různých oblastí, účast žáků na zajímavých kulturně-spoločenských akcích (vysoký důraz na estetiku a kvalitu vystupování žáků – zásadní vliv osobnosti ředitele školy), výjezdy na vzdělávací pobyty v zahraničí, zajištění vysokého počtu rodilých mluvčích ve výuce jazyků

2. Spolupráce aktérů školy

- důvěra mezi aktéry života školy (ředitel, pedagogičtí pracovníci, žáci a jejich zákonní zástupci), je znakem kvalitní spolupráce aktérů školy
- dlouhodobější charakter procesu utváření vzájemné důvěry - potřeba systematické práce se zákonnými zástupci žáků (velmi důležité v případě zavádění významnějších změn – různé metody a formy výuky, formativní způsob hodnocení), pro překonání přirozené obavy z neznámého je potřeba důsledně vysvětlovat výhody, které jsou s inovacemi spojeny
- podoby spolupráce aktérů školy:
 - vzájemné hospitace učitelů v hodinách s důrazem na hodnocení pokroku a poskytování kvalitní zpětné vazby a podpory
 - spolupráce učitelů v rámci práce metodických orgánů: identifikace oblastí, v nichž se konkrétní žáci potřebují zlepšit, otázky naplnění ŠVP, příprava výukových materiálů, konzultace výukových metod, nákup pomůcek, příprava soutěží a jiných akcí
- početně vyvážené třídy v rámci aktuálních možností
- organizace teambuildingových akcí pro pedagogické pracovníky (výlety, kulturní či sportovní akce, tradiční setkávání neformálního charakteru)
- informování zákonných zástupců o vzdělávacích výsledcích žáků prostřednictvím ICT platform, webových stránek a sociálních sítí nebo žákovských knížek
- pravidelné organizace třídních schůzek
- možnost pro zákonné zástupce žáků navštívit výuku (dny otevřených dveří, ukázkové hodiny)
- nabídky neformálních příležitostí pro setkávání se se zákonnými zástupci žáků (školní besídky a slavnosti, jarmarky, koncerty, dílny, sportovní akce, brigády, grilování, výlety, víkendové akce)
- podílení se na aktivitách rozvoje a prezentace svých škol (akce školy, vedení kroužků, soutěže, exkurze), tyto aktivity navíc typicky sleduje a podporuje vedení škol

3. Personální a materiální podmínky školy

Poskytování péče žákům nadaným je upraveno vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Vyhláška již zaznamenala několik změn, které si kladly za cíl odstranit technické nedostatky, nadměrnou administrativní zátěž a snížit finanční náročnost. Podpůrná opatření jsou poskytována jako nároková, rodiče se tedy na jejich financování podílet nemusejí.

Škola se nejprve snaží poskytnout žákovi dostatečnou podporu sama, v případě, kdy je podpora školy nedostačující, zákonný zástupce si opatřuje doporučení školského poradenského zařízení, které může otevřít cestu k danému podpůrnému opatření. Ze zákona dochází k pravidelné rediagnostice všech žáků spadajících do některého ze 2. až 5. stupně podpůrných opatření. Je možné, že na základě doporučení školského poradenského zařízení nebude již poskytování podpůrného opatření 2. až 5. stupně potřeba, a je tedy ukončeno. U všech podpůrných opatření platí zásada, že na prvním místě je vždy zájem žáka.

3.1. Personální podmínky

Ředitel školy podporuje a umožňuje další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti práce s nadanými, může pro nadané žáky vytvářet skupiny, ve kterých se vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků školy v některých předmětech. Je to další způsob, jak zajistit obohacení výuky. Z organizačních důvodů se v praxi nejnáze využívá pro výuku předmětů volitelných a nepovinných. Učitelé nemohou být financováni z podpůrných opatření, navýšení jejich úvazků je možné řešit pouze v rámci rozpočtu školy.

V kontextu významu leadershipu a spolupráce jako faktorů odlišujících úspěšné školy, je dobře srozumitelná důležitost kvalitního personálního zajištění výuky a učení. Pro navštívené školy bylo charakteristické:

- dlouhodobé a systematické utváření pedagogických sborů
- kvalifikovanost učitelů byla typicky buď vyšší, nebo alespoň srovnatelná oproti školám nacházejícím se ve stejném správním obvodu obce s rozšířenou působností
- aprobovanost vyučovacích hodin navštívených škol byla vyšší ve srovnání s hodinami hospitovanými během pravidelné inspekční činnosti v základních školách, a to také při zohlednění 1. a 2. stupně výuky, respektive vyučovacích předmětů
- **zájem učitelů o jejich další profesní rozvoj, který se projevuje v mnoha oblastech:**
 - otevřený přístup k novým metodám a formám výuky, i k dalším inovacím
 - věnování specifické podpory začínajícím učitelům
 - další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP)
 - vzájemné hospitace učitelů (i mezi školami) s následnou výměnou poznatků a zkušeností, přičemž navštívené školy kladou na jednotlivé formy profesního rozvoje různý důraz
 - opatření profesního rozvoje učitelů jsou také hodnocena různě, ať již formou autoevaluace, hospitace, pohovoru, nebo odezvy od žáků
 - koncepčně založený přístup k dalšímu rozvoji učitelů, který využívá plány profesního rozvoje pro dosažení souladu mezi jejich osobními potřebami a potřebami školy jako organizace

3.2. Materiální podmínky

Jediný typ podpůrného opatření s normovanou finanční náročností, který je určen i žákům s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu nadání, jsou pomůcky. Ostatní podpůrná opatření s finanční náročností jsou již určená pouze žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Použití těchto podpůrných opatření lze tedy u žáka nadaného připustit pouze v situaci, kdy se u něho vyskytuje rovněž speciální vzdělávací potřeba ve smyslu § 16 školského zákona (např. zdravotní postižení).

Vzhledem k těmto okolnostem záleží na škole, jakým způsobem bude podporovat po materiální stránce vzdělávání nadaných žáků. Jako vhodná motivace by mohla sloužit podpora ze strany Ústeckého kraje. Školy, které prokazatelně s nadanými žáky pracují, by měly mít možnost dosáhnout na podporu. Ta by mohla být řešena například formou zapůjčení pomůcek, studijních a jiných materiálů. Ty by byly k dispozici u organizace zřizované Ústeckým krajem – např. školského poradenského zařízení nebo Severočeské vědecké knihovny Ústí nad Labem (SVKUL). Tyto organizace by příspěvek na jejich nákup získaly v rámci rozpočtu. Právě SVKUL má zkušenosti se zapůjčováním učebních pomůcek, učebnic a dalšího studijního materiálu v rámci realizace aktivity „databáze pomůcek a příkladů dobré praxe“ projektu IKAP B2.

4. Průběh výuky

Práce v běžné třídě:

- možnost výběru **doplňkového materiálu** (úlohy podobného typu, možnost procvičování)
- možnost výběru **alternativního materiálu** (úlohy z podobných oblastí, z podobného okruhu učiva, ale o něco náročnější)
- možnost výběru **alternativních činností** (pokud ovládá dané učivo, může si vybrat podobnou činnost a rozšiřovat svůj zájem o tuto oblast)
- využití metody MMM (**úkoly s odstupňovanou náročností** – musí splnit, měl by, mohl by)
- **vytvoření kontraktu mezi žákem a učitelem** (smlouva s učitelem o učebním postupu a obsahu samostatné práce včetně formy výstupu) + ujasnění pravidel chování ve třídě během práce ostatních žáků (nesmí být rušeni)
- **skupina několika nadaných** v rámci jedné třídy (práce na společných projektech, možnost konfrontace, diskuze atd.)
- **zaměření se na obohacování učiva** (možnost odnést si nové poznatky)

4.1. Metody a formy výuky – inspirativní praxe

- podnětné působení vyučovací hodiny na žáka
- spád vyučovací hodiny, dobrá organizační promyšlenost a realizace
- účelné střídání odlišných metod výuky ve vyučovací hodině
- aktivizující strategie výuky s aktivitou cílenou především na žáka
- kooperativní a skupinové formy výuky
- role učitele jako tvůrce podmínek a podnětu pro aktivitu žáků ve vyučovací hodině, vyšší hodnoty faktoru jsou spojeny s dobře organizovanou vyučovací hodinou, která nepůsobí na žáky jednotvárně, účelně se střídají odlišné metody výuky, aktivní jsou především žáci
- projektově a tematicky orientované aktivity, které zahrnují také aktivity spojené se zpracováním a prezentací ročníkových prací
- mezinárodní aktivity (např. zahraniční výjezdy žáků)
- spolupráce s vysokými školami
- exkurze, výlety, kulturně založené akce zasazené do vzdělávacího rámce školy

- zapojení známých osobností do života školy
- odborníci ve výuce
- tandemová výuka
- účast žáků v soutěžích
- využití diferencované výuky s testy a úkoly s odstupňovanou náročností (musí splnit, měl by, mohl by)
- umožnit integrovanou tematickou výuku (žák rozebírá určité téma intenzivně a do hloubky, uchopuje je z různých úhlů pohledu a v souvislostech)
- podpora samostatné a individualizované výuky zaměřené na svobodný rozvoj tvořivých možností dítěte, snaha o respektování potřeb, zvláštností a zájmů žáka
- rozvoj kritického myšlení a tvořivosti
- podpora práce s chybou
- vytváření a práce s myšlenkovými mapami
- divergentní úlohy a trénování schopnosti argumentace
- problémové vyučování (problémové úlohy, úlohy s nejednoznačným zadáním, učení se na výjimkách z pravidel apod.)
- podpora experimentování a pozorování různých jevů, badatelské práce, uvolňování z vyučování s možností samostatně bez pedagogického dohledu účastnit se činnosti na vybraných odborných pracovištích při práci na projektech
- **projektové vyučování:**
 - vytváření malých skupin, žáci pracují sami s podporou učitele, mají široký prostor pro volbu směrování řešeného projektu
 - ve škole panuje důvěra v žáky a jejich schopnost projektové práce, platí také obráceně, tj. i sami žáci si věří, že projektové úkoly zvládnou
 - žáci vnímají projektové aktivity kladně s tím, že to „dělají pro sebe“, jejich zájem stimuluje také jistá forma soutěžení mezi žáky („projektovými týmy“)
 - projektové vyučování má dlouhodobý charakter, kdy jsou nastaveny projektové cíle žáků pro jednotlivé ročníky a žáci následně naplňují cíle sestaveného plánu
 - projektová činnost koncepčně a promyšleně prostupuje celou školu, a tím se odlišuje od tradičního projektového vyučování velké většiny škol (např. ve formě projektového dne)
 - výstupy projektového vyučování jsou běžně využívány v další výuce
 - zapojení do různých projektů s možností konzultací či metodického vedení
 - možnost projektového vyučování, které může být podpořeno samostudiem (propojení poznatků z různých oblastí s tím, s čím se setkávají v běžné realitě)

Dle poznatků vyučujících, pracujících s nadanými, v souladu s ust. § 27 odst. 4 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, kde je uvedeno, že pro nadané žáky může ředitel vytvářet skupiny, ve kterých se vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků v některých předmětech, může výuka probíhat například těmito formami:

- Nadané děti na část dne odcházejí do jiné třídy (skupiny)

4.2. Modely výuky

„Finský“ diferenciační model

- malé třídy s tandemovou výukou nebo asistentem
- více úrovní obtížnosti
- žáci se specifickými potřebami mají automaticky právo na individuální péči
- volí si samostatnou nebo týmovou práci místo práce se třídou
- přes pomoc dospělých spějí k vnitřní motivované týmové spolupráci

„Vytahované“ studijní skupiny

- žáci jsou ve své kmenové třídě pouze na výuku, která odpovídá skutečným společným potřebám, jako je např. základní výklady, výchovy, třídnické hodiny, ověření osvojení základního učiva
- ostatní hodiny odcházejí do studijních skupin nebo pracují samostatně ve studovně
- formou stáže mohou do studijní skupiny docházet i žáci jiných škol
- organizačně může jít o dělené hodiny nebo skupiny určitého tématu/úrovně
- žáky nominuje třídní učitel, školní poradenské pracoviště, popř. pedagogicko-psychologická poradna.
- každý žák by měl mít možnost se přihlásit i účast ukončit, není-li pro něj přínosem nebo je-li přílišnou zátěží.
- stejně tak učitel má mít nástroj na klidné vrácení žáka do kmenové třídy

Talentový model s mentoringem

- vhodný pro 2. stupeň ZŠ
- žáci s výraznou preferencí oblasti rozvoje jsou vzděláváni v některých předmětech ve skupinách, kam mohou docházet žáci stejných nebo různých ročníků (nutné mít v ŠVP), aby mohli maximum času věnovat rozvoji své hlavní oblasti
- žák má pevný základ a široký výběr vybrat si své zaměření
- žák, u něž jsou identifikovány potřeby běžně neuspokojované systémem dané školy, vstupuje do mentoringového programu
- se svým mentorem si vytyčuje, co jej zajímá a jakým způsobem chce na svém osobním rozvoji pracovat
- pro naplnění třídy je vhodná otevřenost i pro žáky z jiných škol či obcí

V tomto modelu je nutné zvážit reálnou možnost žáka navštěvovat dvě různé školy současně, různorodost obsahu a zaměření ŠVP ve školách, časový rozvrh jednotlivých škol a další aspekty.

„Izraelský“ model tematické projektové výuky

- jeden den v týdnu tráví žáci s výkonovými vrstevníky, věnují se svému odbornému zájmu
- nabídku zájmových seminářů vytvářejí sami učitelé na základě spolupráce s rodiči, externisty a dalšími dospělými
- lze přizpůsobovat místní situaci, i poptávce trhu práce po specialitech

5. Situace podporující sebedůvěru žáků a jejich emoční stabilitu

- výskyt situací, kdy byly ve vyučovací hodině cíleně zařazeny aktivity posilující pozitivní sebepojetí a sebevědomí žáků
- výskyt situací, kdy žáci zažijí ve vyučovací hodině úspěch
- výskyt situací, kdy učitelé vyjadřují důvěru v to, že žáci mohou dostát na ně kladeným učebním nárokům, a poskytují jim zpětnou vazbu, která jim k tomu dopomáhá. Vyšší hodnoty faktoru jsou spojeny s častějším výskytem situací, které podporují sebedůvěru žáků.
- učitelé kladou důraz na individualizaci výuky tak, aby byla posílena sebedůvěra žáků a jejich možnost dosáhnout úspěchu
- uplatňování vzdělávací strategie v menších kolektivech, například formou dělení tříd, přičemž využívány jsou přístupy založené na různé míře heterogenity výukových skupin
- přes 90 % žáků navštívených škol se domnívá, že jejich učitelům záleží na tom, kolik se toho naučí
- navštívené školy využívají různé nástroje na podporu vzdělávání nadaných žáků: individuální přístup ve vyučovací hodině, diferenciací úkolů, podpora účasti na soutěžích, zapojení do projektů, nadstandardní nabídka zájmových aktivit
- nabídka pro nadané žáky není omezena pouze na soutěže (běžná praxe škol), ale možnosti aktivit jsou v tomto ohledu výrazně širší
- funkční nabídky konzultací a pořádání tzv. tripartitních konzultací za účasti učitele, žáka a jeho zákonného zástupce, případně ředitele školy a školního (či externího) psychologa v případě potřebné psychologické podpory žáků
- vytvořit podmínky pro péči, pozornost a podporu nadaných žáků (naučit je bojovat s vlastní nejistotou, nepřijetím, pochybnostmi a strachy)
- naučit pedagogy schopnosti pozitivně přistupovat a vnímat nadané žáky, přijmout a respektovat jejich zájmy, být pružný a otevřený pro změny ve výuce

Podpora nadaných žáků prostřednictvím následujících součástí systému podpory:

- vytvoření osoby koordinátora práce s nadanými žáky, podpora ředitele školy s následnou stimulací zájmu dalších pedagogických pracovníků školy
- navázání úzké externí spolupráce s místní univerzitou a dalšími partnery
- aktivní vyhledávání nadaných žáků prostřednictvím diagnostiky již na úrovni spolupracující mateřské školy
- ve spolupráci s učiteli a dalšími aktéry (zákonný zástupce) vytvářet měsíčně aktualizované aktivity pro žáky, s cílem dalšího rozvíjení znalostí a dovedností nadaných žáků a další stimulace jejich zájmu o učení
- v takto nastaveném systému podpory vzít též v úvahu, že vysoký počet nadaných žáků může po absolvování 1. stupně základní školy odejít na víceletá gymnázia

6. Identifikace nadaného žáka

Základními metodami pro identifikaci nadaného žáka jsou pozorování a analýza výsledků práce a jejich porovnávání s výkony ostatních žáků ve třídě. Je třeba sledovat celkový profil žáka, jeho sociální začlenění v kolektivu vrstevníků, vyhodnocovat jeho emoční charakteristiky, zaměřit se na schopnost kooperace s ostatními spolužáky, pozorovat specifické faktory, jako jsou motivace, vytrvalost, rozsah zájmů apod. Sledovat úroveň tvořivosti ve školních pracích, cíleně žákovi připravovat náročnější úkoly a vyhodnocovat žákovo vypořádání se s nimi.

Projevy chování rozumově nadaného dítěte s dítětem šikovným. Jak bystré, tak rozumově nadané dítě má specifické vzdělávací potřeby a potřebuje k optimálnímu rozvoji podněty a vzdělávací materiály, které odpovídají jeho kognitivní úrovni.

Bystré dítě	Nadané dítě
Umí odpovídat	Klade další otázky.
Zajímá se	Je zvědavé.
Má dobré nápady	Má neobvyklé nápady.
Odpovídá na otázky	Zajímají jej detaily, rozpracovává, dokončuje.
Je vůdcem skupiny	Je samostatné, často pracuje sám.
Jednoduše se učí	Většinu už zná.
Mezi vrstevníky je oblíben	Víc mu vyhovuje společnost starších dětí
Chápe významy	Dělá závěry.
Přesně kopíruje zadaná řešení	Vytváří nová řešení.
Dobře se cítí ve škole, ve školce	Dobře se cítí, když se učí (něco nového).
Přijímá informace	Využívá informace.
Je vytrvalé při sledování	Sleduje pozorně.
Je spokojené s vlastním učením a výsledky	Je velmi sebekritické.

Rozdíly mezi bystrým a nadaným dítětem (Cvetkovic - Lay, J. 1995)

Charakteristika nadaného žáka

- Schopnost pracovat s abstraktními pojmy
- Motivace
- Schopnost dlouhodobé koncentrace pozornosti
- Dobrá paměť
- Bohatá slovní zásoba, gramatická správnost, časně čtenářství
- Zvědavost
- Preference samostatné práce
- Schopnost vytvářet originální myšlenky, flexibilita
- Hluboké zájmy nebo mnoho zájmů
- Výrazný smysl pro humor

7. Hodnocení vzdělávacích výsledků

Za další znaky, které charakterizují úspěšné školy, bývá označováno systematické hodnocení dosahovaných vzdělávacích výsledků žáků (např. mapy pokroku, diagnostické nástroje) a systematická práce s identifikovanými nedostatky.

- individuální (především slovní) hodnocení žáků učitelem
- formativní hodnocení
- sebehodnocení
- možnost kombinovat různé formy hodnocení (sumativní, formativní) pro zvýšení efektu individualizace
- interní a externí testování
- plánování činností s jednotlivými nadanými a pravidelné konzultace nad jejich naplňováním

8. Evaluace práce škol vybraných pro místa sdílení příkladů dobré praxe

Pro zajištění kontroly nad správným průběhem činností (přenosu informací, následků, stáží aj.) nabízených ve vybraných školách ÚK, byla zvolena PPP Ústeckého kraje (konkrétně pracoviště Kadaň), které bude vyhodnocovat dodržování prvků „Školy úspěšně pracující s nadanými žáky“.

PPP Ústeckého kraje zajistí vyhodnocování min.2x ročně a to prostřednictvím osobní návštěvy v zařazených školách. V rámci návštěvy poskytne zástupce PPP Ústeckého kraje školám odborné rady a metodické vedení pro jejich práci s nadanými žáky. Zároveň sesbírá informace o průběhu vzdělávání a jejich využívání jinými školami (co jim schází pro zlepšení práce-materiálně, metodicky či naopak, kde vidí zlepšení a pozitiva aj).

Na konci roku bude vyhotovena písemná evaluační zpráva, která bude zaslána na odbor školství, mládeže a tělovýchovy Ústeckého kraje.

Koncept škol – center úspěšně pracujících s nadanými žáky, by měl vést ke kvalitnímu a efektivnímu vzdělávání v rámci Ústeckého kraje, které umožní sdílení zkušeností (příkladů dobré praxe) mezi školami a to i z jiných krajů.

9. Zařazené školy z Ústeckého kraje

- Základní škola Kadaň, Chomutovská 1683, Kadaň (www.3zskadan.cz)
- Gymnázium Václava Hlavatého, Poděbradova 661, Louny (www.glouny.cz)
- Gymnázium Teplice, Čs. dobrovolců 11, Teplice (www.gymtce.cz)
- Základní škola, Krátká 676, Klášterec nad Ohří (www.zskratka.cz)
- Základní škola T.G.Masaryka Štětí, 9.května 444, Štětí (<https://www.zstgm-steti.cz/>)
- Základní škola Louny, Přemyslovců 2209, Louny ([ZŠ PŘEMYSLOVCŮ LOUNY | ZŠ PŘEMYSLOVCŮ LOUNY \(zspremyslovcu.cz\)](http://ZŠ_PŘEMYSLOVCŮ_LOUNY_ZŠ_PŘEMYSLOVCŮ_LOUNY(zspremyslovcu.cz)))

10. Doporučená odborná literatura, výukové programy, hry a internetové odkazy pro podporu nadání a pomoc nadaným:

10.1. Literatura

- Život s vysokou inteligencí – Monika Stehlíková, nakladatelství Grada
- Nadané dítě. Jak mu pomoci ke štěstí a úspěchu – Monika Stehlíková, nakladatelství Grada
- Nadané dítě ve škole. Náměty do výuky pro celou třídu – Cihelková, J., Praha, Portál 2017
- Tajemství talentu – Daniel Soyle, nakladatelství ANAG
- Emoční inteligence – Daniel Goleman, nakladatelství Columbus
- Nadané dítě a rozvoj jeho schopností – Václav Fořtík, Jitka Fořtíková, nakladatelství Portál
- Respektovat a být respektován – Pavel Kopřiva, Jana Nováčková, Dobromila Nevolová, Tatjana Kopřivová, nakladatelství Spirála
- Pět pohledů na nadání – Jana Marie Havigerová, nakladatelství Grada
- Formativní hodnocení ve výuce – Starý, K., Laufková, V., Praha, Portál 2016.
- Zavádění formativního hodnocení – Wiliam, D., Leahyová, S.: Praha, Edulab 2015.

- Vyhledávání nadaných dětí v předškolním věku – Jana Marie Havigerová, nakladatelství Grada
- Trénink paměti – Sylvie Lairová, nakladatelství Portál
- Hry pro rozvoj dětského mozku – Pam Schiller, nakladatelství Portál
- Rozvoj inteligence u dětí od 3 do 6 let – Katharina Bäcker-Braun, nakladatelství Grada
- Umění úspěšné komunikace – Andreas Basu, Liane Faust, nakladatelství Grada
- Dítě, škola a matematika – Milan Hejný, František Kuřina, nakladatelství Portál
- Myšlenkové mapy pro děti (Rychlá cesta k úspěchu nejen ve škole) - Tony Buzan, nakladatelství BizBooks)
- Myšlenkové mapy pro děti (Efektivní učení) - Tony Buzan, nakladatelství BizBooks
- NTC Systém učení (1. část, předškolní věk) - Dr. Ranko Rajović, nakladatelství Mensa ČR
- NTC Systém učení (2. část, Jak úspěšně rozvíjet IQ dítěte hrou) - Dr. Ranko Rajović, nakladatelství Mensa ČR
- Odemykání dětského potenciálu. Jan Mühlfeit, Kateřina Novotná

10.2. Internetové stránky, kde se zajímají o nadané děti:

- <http://qiido.cz> (podpora MIND – nadaných žáků)
- <http://www.mensa.cz> (zjišťování IQ)
- <https://www.logickaolympiada.cz> (Logická olympiáda – Mensa ČR)
- <https://www.ctm-academy.cz> (Centrum pro talentovanou mládež)
- <https://detska-univerzita.cvut.cz> (Dětská univerzita ČVUT)
- <http://www.talnet.cz> (představení přírodních věd)
- <http://talentovani.cz> (péče, rozvoj a uplatnění nadání)
- <http://www.nvias.org> (počítačová hra Minecraft s elektronickou stavebnicí LittleBits – soutěž)

10.3. Výukové programy:

- Terasoft
<https://www.terasoft.cz> (Výukové programy pro děti)
- Pachner
<https://www.pachner.cz/vyukove-programy-95k> (Výukové programy pro děti)

10.4. Hry, které pomáhají rozvíjet logické myšlení:

Hry pro 1 hráče od firmy Smart Games, distributor pro ČR a SR – Mindok

Dle věku: 3–6 let = Den a noc, Chytré autíčko, Králík Kuk, Zámecké schody, Záhadný hrad aj.

6–99 let = Kvadrilion, Barevný kód, Tučňáci na ledu, Vikingové v bouři, Autoblok, Anakonda, Noemova archa, Antivirus aj.

Hry pro více hráčů: Krycí jména (Mindok), Rummikub (Piatnik), Nanu? (Ravensburger), Dixit (Libellud – distributor pro ČR – Blackfire), Děti z Carcassonne (menší děti) (Mindok), Carcassonne (větší děti) (Mindok), Osadníci z Katanu (Albi), Abalone (Asmodée), Ubongo (Albi), Moje první Česko (Albi), Dobble (Asmodée – distributor pro ČR – Blackfire), 6 bere (Albi), 6 bere junior (Albi), UNO! (Mattel)

10.5. Knihy a pracovní sešity:

- Koumák pro 2., 3., 4. a 5. třídu – nakladatelství Didaktis
- Matematika pro páťáky aneb Neboj se počítat! – Václav Klaus, Marek Černík, nakladatelství Fortuna Libri
- Matematika pro bystré a nadané žáky, Úlohy pro žáky 2. stupně ZŠ a víceletých gymnázií, jejich rodiče a učitele – Irena Budínová, Růžena Blažková, Milena Vaňurová, Helena Durnová, nakladatelství Edika
- Enigmatické hádanky (kniha třetí) – Uroš Petrović, nakladatelství Mensa ČR
- Pojďme na to logicky – Marián Goga, Vladimír Kovár, nakladatelství Mensa ČR
- K přijímačkám s nadhledem – Matematika pro 5. ročník, nakladatelství Fraus
- K přijímačkám s nadhledem – Český jazyk pro 5. ročník, nakladatelství Fraus
- Pracovní listy pro mimořádně nadané děti – Klára Malhausová, nakladatelství Mensa ČR
- Práce s tabulkami Logico Piccolo, nakladatelství Mutabene
- Hotové materiály pro diferencovanou výuku – Edupraxe, www.edupraxe.cz

11. Zdroje

- Tematická zpráva ČŠI, Společné znaky vzdělávání v úspěšných základních školách, 12/2021
- Podněty koordinátora nadání „Podpora pedagogů vzdělávající nadané žáky“, projekt ÚK IKAP B2 a PPP Ústeckého kraje (pracoviště Kadaň)